

Kniha je můj kamarád

8. 3. 2021 – 12. 3. 2021

Povídáme si s dětmi:

Knihy jsou součástí našeho každodenního život. Každý máme doma spoustu knih.

Můžeme je rozdělit například podle toho, pro koho jsou napsané – knihy pro děti, knihy pro dospělé.

Knihy pro děti jsou většinou pohádkové, ale také dobrodružné, zachycují dobrodružné příběhy. Mohou být i veršované – říkadla, básničky. Důležité jsou také encyklopedie, chytré knížky o věcech kolem nás (přírodě, zvířatech, technice, vynálezech, strojích ...).

Důležité jsou také učebnice, které používají děti ve školách.

Skládacím knihám pro malé děti se říká leporela.

Knihy pro dospělé můžeme rozdělit na romány, poezie, cestopisné knihy – v těch se píše o dalekých

zemích, přírodopisné – o zvířátkách i rostlinách, zahradnické, kuchařské, podle kterých může maminka uvařit různé dobroty, slovníky, ve kterých najdeme, jak se různá slova řeknou cizí řečí...

Víš, jak se říká místu, kde máme doma nebo ve školce knížky uloženy? (knihovnička, polička)

Jak se jmenuje věc, kterou vkládáme do knížky, abychom věděli, kde máme pokračovat ve čtení? (záložka)

Jak se jmenuje obchod, ve kterém se dá knížka koupit? (knihkupectví)

Další možnosti získání knihy např. knihovna (vysvětlení pojmu).

Jak se říká člověku, který knihy píše (spisovatel, básník), kreslí (ilustrátor), vyrábí (tiskař)...

Náměty na činnost:

- S rodiči se podívejte, jaké máte doma knihy a vyberte z nich encyklopedii, kuchařku, pohádkovou knihu, slovníky. Jak se jmenuje tvoje oblíbená knížka?
- Podívejte se do své knihovničky. Která kniha je největší, která nejmenší, nejtenčí, nejtlustší? Které knihy jsou stejně velké?
- Přečti si s rodiči oblíbenou pohádku a pak ji sám rodičům vyprávěj.
- Zkus si vyrobit vlastní knihu. Přelož 2 listy čistého papíru a popros maminku nebo tatínka, aby ti je sešivačkou sešili. Ty pak můžeš do takto vzniklé knihy nakreslit obrázky ze své oblíbené pohádky a pokud zvládneš i nějaká písmenka, můžeš je tam napsat. Ve školce nám ji pak můžeš v „raničku“ ukázat 😊.
- Vyhledej věci kolem sebe, které začínají na písmenko, které ti rodič zadá.

(Ať jsi holka nebo kluk, zbystrí oči, napni sluch. Po domě se rychle projdi, co začíná na ..... najdi.)

- Přečti si s rodiči básničku a naučte se jí. Až se ve školce sejdeme, povíme si ji společně.

Pohádka o dvou myškách

Michal Černík

Do kuchařské knížky
dívaly se myšky.

V knížce byly laskominy
od dortů až po slaniny.

Myšky se jen dívaly,
sliny se jim sbíhaly.

Měly suchou kůrku,
každá snědla půlku.

- Zkusíš si ty dvě mlsné myšky namalovat?
- Zkus mamince pomoci v kuchyni s přípravou oběda nebo třeba večere.
- Zazpívej si písničku na nápěv písně Rybička maličká

Myšička maličká na nic nečekala,
do knihy se vloupala, listy okousala.
Nekousej myšičko moji knížku krásnou,
dám ti za to sýra kus, můžeme si plácnout.

Pracovní listy (připraveny k vyzvednutí v MŠ)

- omalovánka s pravidly (před vykreslením si obrázek prohlédni a zkus najít, co se v něm ukrývá)
- cestičkový labyrint (Pomůžeš Karkulce najít cestu lesem k babiččině chaloupce?)
- grafomotorika (ozdob princezně šaty)
- grafomotorika (záložka do knihy)
- grafomotorika (jednotažka)
- hra se slovy (určování počtu slabik ve slově, pojmenuj obrázek, vytleskej a urči počet slabik)
- hra se slovy (slova nadřazená, podřazená)
- logická úvaha (co patří do skupiny daných prvků a co ne)
- početní představy (početní řada 1-5, geometrické tvary, postupná řada, barvy)
- zrakové vnímání (vyhledávání rozdílů)

Bonusy:

Něco z encyklopedie pro malé „zvědátky“

- Přečtete si společně s rodiči, jak vznikl papír, ze kterého jsou knihy.

Knihy je fascinující vynález, jehož prostřednictvím je již po staletí možné uchovávat lidské myšlenky a šířit vzdělání. Zatímco nejstarší knihy byly ručně psané, a tudíž vzácné, zavedením

knihtisku byla umožněna sériová výroba knih, což snížilo jejich cenu a knihy se staly dostupnými pro každého.

Nejstarším materiálem používaným pro psaní byly hliněné destičky, do nichž se písmo vyrývalo dřevěnou hůlkou. Měl-li být záznam trvanlivý, destička se potom vypálila v peci. Takto se psalo například ve starověké Mezopotámii, ale také v Egyptě.

V jiných částech světa se prostě používala kůra stromů nebo bambusové listy, ty se ale nehodily pro rozsáhlejší zápisy a nebyly tak trvanlivé.

Právě Egypt se stal kolébkou dalšího materiálu pro psaní, který byl na rozdíl od hliněných destiček lehký a ohebný. Byl jím papyrus. Vyráběl se ze stonků rostliny šáchor papyrus, která hojně rostla na březích Nilu. Ze stonků se nejprve oloupal zelený povrch. Vnitřní bílá tkáň se nařezala na proužky silné asi 1 mm. Ty se několik dní máčely ve vodě, aby změkly. Pak se ještě poklepaly paličkou a naskládaly jeden vedle druhého. Přes ně se položila druhá vrstva v kolmém směru a vrstvy se přejížděly válečkem, aby se spojily. Nakonec se papyrus lisoval. Po několikadenním schnutí v lisu vznikl pevný materiál, na který se dalo psát inkoustem pomocí zaříznutého rákosu.

Vynález papíru pochází z Číny, kde se vyráběl z konopí a později z lněných a bavlněných zbytků. Do Evropy se dostal prostřednictvím Arabů až ve středověku. V Evropě se do té doby psalo na pergamen, který je sice velmi kvalitní (vyrábí se z kůže), ale také drahý. Proto se levný papír ujal a začal se vyrábět z dřevěných pilin, hadrů, slámy a také starého papíru.

Nyní se papír vyrábí převážně ze dřeva, které se rozmělní a převede na celulózu, což je směs vláken v kapalině. Promývá se několikrát vodou, vzniklá papírovina se nabírá na síto, ze síta dále putuje mezi válci, aby se z ní co nejvíce vylisovala voda, a nakonec se papír suší průchodem mezi horkými válci vyhřívanými párou. Nakonec se povrch uhlazuje a papír se řeže na formáty nebo navíjí do velkých rolí.

• Kvíz

Z čeho se vyrábí kniha?

- A) dřevo
- B) kámen
- C) sklo
- D) plast

Jak se říká knize, která se skládá jako harmonika?

- A) zmačkadlo
- B) oskládanka
- C) leporelo
- D) olepenka

Co rozhodně můžeme s knihou dělat?

- A) psát do ní
- B) zakládat do ní záložku
- C) ohýbat stránky
- D) nosit ji otevřenou